

O çocuk taşı neden attı?

Nuri Bilge Ceylan'ın ülkemize bir umut ışığı gibi doğduğu, Cannes'da büyük ödülü alan filmi Kış Uykusu vizyona girdi. Ceylan'ın bir filminin bu kadar hızlı ve 132 salonda vizyona girmesi, NBC sinemasını bilmeyenlerin tanınmasına fırsat oluşturacaktır. Kış Uykusu belki de Ceylan'ın topluma en yaklaşan ve en kolay temas edebileceği filmi...

Yarım muhabiri
Onur Toper
yorumladı

İSTANBUL
ONUR TOPER

Çehov'un hikayelerinden esinlenerek hazırlanan Kış Uykusu, bünyesinde partlar halinde bol bol ikili diyaloglar bulunduran roman gibi bir film. Hikaye, butik otel işletmenin yanı sıra yerel bir gazetede köşe yazarlığı da yapan, yıllarını tiyatro oyuncusu olarak geçirmiş, varlıklı bir aileden gelen Aydın ve onun işlettiği oteli kadar küçük çevresi üzerine kurulu. Bu 'küçük krallık' içinde Aydın'ın kız kardeşi Necla, kendinden epey genç olan eşi Nihal, varlıklı aile dostları Suavi, köyün duyarlı öğretmeni Levent, Aydın'ın kiracısı ve alacaklısı Hamdi Hoca, Hamdi Hoca'nın maden işçisi kardeşi İsmail ve İsmail'in oğlu 'taş atan çocuk' İlyas bulunuyor. İlyas'ın, Aydın'ın içinde bulunduğu bir arabaya taş

atmasıyla birlikte bu küçük krallığı en ince ayrıntısına kadar inceleme imkanı yakalıyoruz.

GERÇEKLERE KARŞI BİR KALKAN OLARAK VİCDAN VE AHLAK

Kış Uykusu, gerçekleri konuşmak isteyen bir yüzleşme filmi. Hem izleyicileri için hem de filmdeki karakterlerin temsil ettiği belli başlı kesimler için... Aydın ve Necla gibi çok kültürlü, ilkeli ve aydın olarak geçinen kesim; özünde korkak, baskıcı, tamamen içine kapanık, mızımız ve kendini dev aynasında gören, görmekten de müthiş keyif alan bir kesimdir. Küçük dünyasında, küçük hayranlarıyla kalmak isterler. Dinler gibi yapar, dinlemezler. İşin özüne inmekten se yüzeyde kalmayı tercih ederler. 'Çamurlu çizmeler', onlar için kabul edilemezdir ama bunların esas

sebebi Aydın'ın 'mıcır dökmeyeceği yollar'dır. Sınıfsal farkın bu kadar bariz ortada olması da Aydın gibi 'iktidarların' icraat yerine ancak laf üretmelerinden kaynaklıdır. Sıkıştığı noktada vicdan ve ahlak perdesini çekerek kendilerini ajite etmeleri, 'mağdur' sıfatına sığınmalarını kabul edilemez. Neyseki İsmail ve Levent gibi bu gerçekleri saklamayarak ortaya dökken ve bu iktidara dersini verecek bir taban, hali hazırda karşımızdadır.

SORUNUN ÖZÜ İKTİDARDA

İtiraf edelim seyirci olarak biz de bu vicdan perdesine aldaniyoruz film boyunca. İktidarın yanında değiliz asla ama iktidara karşı pasif direnişe geçmiş, vicdan bekçisi bir kesme bel bağlıyoruz uzun bir süre. Maden işçisi İsmail'in o sert ve keskin tavrını ukala bir şekilde

'abartı' olarak görüyoruz muhtemelen ve İsmail yerine naif ve steril olan Nihal'e yüzümüzü dönüyoruz. Onun pasif direnişini öne çıkarıp, sorunun özünü kaybediyoruz yine. O yüzden o 'bir avuç para yanınca' içimiz sızlıyor. Tokat gibi iniyor yüzümüze. Sorunun özü ne yardım kampanyası, ne bir avuç para ne de başka bir şey. Sorunun özünün 'iktidar' olduğunu hatırlatıyor İsmail bize.

Kış Uykusu her ne kadar insanın özüne ve derindeki düşüncelerine dayalı bir film olsa da, aslında bir devleti tasvir ediyor. Güncel siyasetten uzak dursa da, filmin analitik yapısı bugünün sorunlarına da benzeyen bir politik zemine oturuyor. Bunu en basidinden filmin temelini taş atan çocuğun neden taş attığı üzerine olması olarak gösterebiliriz.